
Týden neklidu branou pro školné

Týden neklidu branou pro školné

Polemika

Některé vysoké školy zahajují Týden neklidu. V prohlášení k této akci se říká, že ČR má nízký podíl vysokoškolsky vzdělané populace. Pravda je, že proti průměru EU je u nás skutečně méně vysokoškoláků. Je ale polopravda další výrok, že neexistuje víceletý plán politiky a finanční garance, jehož plnění by vyrovnalo zpoždění za vyspělými zeměmi. Ta pravdivá půlka je, že takový plán dosud nebyl zveřejněn. Ta druhá půlka je taková, že je především ve schopnostech vedení univerzit, které mají téměř neomezené akademické svobody, a tedy pravomoci, jak rychle se dokážou zapojit do evropského vzdělávacího prostoru, jak dokážou modernizovat své učební programy a využít možností, které již dnes mají např. ve spolupráci s praxí.

Politická garance financování je dána poprvé od roku 1990 vládou přijatým rozpočtovým výhledem do roku 2006, který zajišťuje školám minimálně stejné částky, jaké mají nyní. A ty jsou proti předešlým létům vyšší. Byl zvýšen základní normativ nákladů na jednoho studenta o téměř 3000 Kč, byl zvýšen normativ na jednoho studenta prezenčních doktorských studijních programů o 5000 Kč ročně. Celkově byl rozpočet veřejných VŠ navýšen proti roku 2003 o 2,6 miliardy Kč, další nemalé peníze jdou na vědu a výzkum. S těmito fakty schopní manažeři, kterými rektori bezpochyby jsou, už umí pracovat.

Paradoxem Týdnu neklidu je, že chce upozornit veřejnost na neudržitelnost současné situace, ale ve stejném odstavci se v prohlášení hovoří o tom, že "podporuje reformu vysokých škol, kterou navrhla Česká konference rektorů a Rada vysokých škol společně s ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Tato reforma je jediným neprovizorním řešením současného stavu trvalého podfinancování veřejných VŠ a zároveň naplněním vládního slibu o prioritním postavení vysokého školství v její agendě".

Premiér Vladimír Špidla na konferenci rektorů před pár týdny formuloval pro VŠ nelehké úkoly. Vysoké školy mohou a musí stát v čele úsilí o dosažení strategického a historického cíle České republiky - být mezi prvními třemi nejvyspělejšími zeměmi v EU.

Hovořil o tom, že rozvoj musí být založen na kvalitativních prvcích. Můžeme být dobří, máme civilizační konkurenceschopnost, založenou na přidané hodnotě. Spojení vysokých škol a hospodářské sféry, aplikovaná věda a výzkum, zapojení do evropských výzkumných programů a týmů je tím, co může ČR významně posunout.

Vysokoškoláci byli nejvýznamnějšími aktéry sametové revoluce. Stanou-li se nyní motorem modernizací a inovací, těmi, kdo dokážou využít šance, kterou nám vstup do EU dává, ideály a cíle sametové revoluce budou konečně naplněny.

Za varující však považuji usnesení České konference rektorů, kterou je Týden neklidu podporován. A to část, ve které se hovoří o tom, že rektori podporují návrh zákona senátorů Zlatušky a Roubíčka, zejména část zavádějící poplatky za studium. Studenti by měli vědět, že se docela zajímavou a kreativní akcí Týden neklidu lámou do otevřených dveří podpory vlády vysokému školství. Vlády, která na rozdíl od předešlých již nyní garantuje příjmy VŠ nejméně na současné úrovni i do budoucna a ústy premiéra i částky významně vyšší.

Studenti svou protestní akcí navozují situaci, která bude používána jako argument pro zavedení školného. Nejsem si jistá, že zrovna školné je to, co si studenti přejí. Za sebe musím vyjádřit své hluboké přesvědčení a zkušenost: poplatky tak, jak jsou navrhovány, budou pouze sociální bariérou, která navíc vysokým školám nepomůže.

(Autorka je senátorkou a poradkyní předsedy vlády)